

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 40 K. Letno 430 K.
Inozemstvo:
Mesečno 50 K. Letno 600 K.
Oglasi: enostopna mm vrsta za
enkrat 2 K. večkrat popust.

JUGOSLAVIJA

Uredništvo:
Woltova ulica 1/A. Telefon 360.
Uprava:
Ljubljana, trg 8. Telefon 44.
Ljubljana, Pavišni trg 8. Telefon 44.
Ljubljana, Pavišni trg 8. Telefon 44.

Politični položaj v Beogradu. -- Kriza traja. Brezuspješna Pašičeva pogajanja

Beograd, 5. decembra. »Narodna Politika« poroča iz Beograda: Včeraj ob 16. je bil pozvan predsednik parlamenta dr. Ribar na dvor radi konzultacije o politični situaciji. Dr. Ribar je izjavil novinarjem da je predlagal kralju, naj sestavi novi kabinet Nikola Pašić. Po njegovi avdijenci je bil pozvan na dvor Nikola Pašić. Kralj je želel, naj se posreduje pri vseh parlamentarnih klubih, da se čimprej reši vladna kriza.

Beograd, 5. decembra. Vsa desandjanja pogajanja Nikola Pašića glede rešenja krize so bila brezuspješna. Včeraj se je ministriški predsednik pogajal z muslimani, SKS in zemljoradniki. Tudi s Stojanom Protićem se je dolgo časa razgovarjal. Muslimani se drže rezervirano radi agrarne reforme. Zastopnik zemljoradnikov bo pa jutri podal izjavo svojega kluba. Stojan Protić se drži na svojem stališču, za držanje SKS v bodočnosti je še neznan.

Zagreb, 5. decembra. (Izv.) Današnja »Riječ« poroča iz Beograda: Po došednjih informacijah je povelil kralj ponovno sestavo vlade ministriškemu predsedniku Pašiću. Pašić je kralju odgovoril, da bo skušal vlado sicer sestaviti, da pa ne prevzame nikakega mandata. Izjavil je, da se hoče posvetovati z načelniki posameznih strank in potem dati definitivni odgovor, o pogajanjih s posameznimi parlamentarnimi klubi. Parlamentarni klubi pa se niso sami pogajali, temveč so konferirali samo šefi istih. Dopolnjen sta konferirala šef demokratskega kluba Ljuba Davidović in šef radikalnega kluba Stanojević. Pri tej priliki je opozoril Davidović Stanojevića, da je v zadnjem komuniizmu demokratskega kluba jasno izražena misel in cilj dosedanjih pregovorov za rešitev krize. Demokrati zahtevajo pomnoženje v obsegu in ne le posameznih oseb ali za posamezne slučaje. V političnih krogih se govori, da bo prišlo končno do sporazuma med strankami, ki so sedaj zastopane v vladi. Danes dopoldne je pozval Pašić k sebi načelnike muslimanskega kluba, zemljoradnikov, Samostojne kmetijske

stranke ter poklical objednem brzojavno tudi dr. Korošca v Beograd. Ob 3. uri popoldne se je sestel Pašić s predsednikom zemljoradniškega kluba, Lazićem vendar je bil ta razgovor zelo kratek. Pri tej priliki je obvestil Pašić Lazića, da bi bil prvi program nove vlade sprejetje budžetnega zakona, volilnega zakona, zakona o državnih svetih in zakona o državni kontroli. Objednem je vprašal Pašić, pod katerimi pogoji bi bili zemljoradniki pripravljeni stopiti v vlado. Predsednik zemljoradniškega kluba Lazić mu je odgovoril, da se mora najprej posvetovati s svojim klubom in da bo potem dal odgovor. V političnih krogih se smatra že sedaj, da zemljoradniki pod nobenim pogojem ne bodo hoteli stopiti v vlado. Okoli 6. ure zvečer sta posetila Pašića delegata muslimanskega kluba. Pašić je obema razložil novo nastalo situacijo ter ju vprašal, kako stališče da hoče sedaj zavzeti muslimanski klub v svrhu, da se reši ta vladna kriza. Oba delegata sta mu odgovorila, da je stališče muslimanskega kluba dovolj znano ter da nimata k temu ničesar pripomniti. Muslimanski klub hoče počakati razvoja dosedanje situacije ter po danih razmerah zavzeti svoje končno stališče. Ob 6.30 zvečer je prišel k Pašiću načelnik Samostojne kmetijske stranke, minister Pucelj, za njim pa Stojan Protić. Slednji se je razgovarjal s Pašićem nad polno uro. V političnih krogih se slišijo razne kombinacije, ali jasno je, da so to zgolj fantazije. Kleriki se dosedaj s Pašićem še niso razgovarjali. Dopisnik »Riječ« je imel razgovor z uglednim voditeljem te stranke, ki je izjavil, da klub ne stopi v vlado, dokler se ne izvede program, ki ga je dal Pašić predsedniku zemljoradniške stranke Laziću. Jugoslovanski klub bi bil le tedaj pripravljen stopiti v vlado, ako se izvede volilni zakon in izvrše volitve. V parlamentarnih krogih se smatra, da bi bilo najbolje, ako pride na površje vlada, ki bo izvedla volilni zakon, zakon o državnih svetih in o državni kontroli. Če bi se to zgodilo, bi bila kriza že jutri rešena.

Italija zahteva razorožitev Jugoslavije?

Rim, 5. dec. »Agenzia Stefani« dementira vesti, po katerih naj bi bil Schanzer v svojih izjavah na washingtonski konferenci zavzel stališče proti državi Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Pariz, 5. dec. Doznava se iz Washingtona, da je italijanska delegacija zahtevala, naj se razorožita država Srbov, Hrvatov in Slovencev ter Grška poprej kakor Italija.

Novi zakon o napredovanju in ženitvi častnikov.

Beograd, 4. decembra. Po novem zakonu o ustroju naše vojske, ki je pripravljen v vojnem ministertvu, se bo vršilo napredovanje častnikov po drugem pravilu, kot je bilo dosedaj. Po formacijah vojske se bo določilo: 1. koliko častnikov enega telesa more biti v vojski; 2. katero poveljstvo ali položaj v vojski odgovarja posameznemu činu. Na podlagi tega v nobenem primeru ne bo več častnikov, kakor je določeno, ali na posamezno mesto ne more priti častnik drugega čina, kakor je določeno, ter se bo potemtakem vse napredovanje v vojski vršilo samo v oni meri, kolikor bo po formacijah določenih mest. Da bo častnik mogel napredovati, bo moral izpolniti nastopne pogoje: 1. imeti mora čvrst vojaški značaj, strokovno sposobnost in ponašanje, kar se bo vse dognalo z oceno; 2. imeti mora zasluge v vojni, ako se jo je udeležil; 3. za zadnji dve leti mora imeti priporočljivo oceno; 4. v zadnjih dveh letih ne sme imeti nobene sodnijske kazni; 5. ne sme biti sodnijsko obtožen ali v sodni preiskavi; 6. mora edinstveno nastopno število let: v činu podporočnika 4 leta, v činu poročnika 4 leta, v činu kapetana II. razreda 3 leta, v činu kapetana I. razreda 4 leta, majorja 4, podpolkovnika 4, polkovnika 3 in generala 3 leta. Služba je

torej v nižjih činih podaljšana, v višjih pa skrajšana. Razen tega je novoto, da more v čin polkovnika ali generala napredovati samo tisti, ki je izbran od vojn. sveta. Generala čina sta dva: polkovnik napreduje za divizijskega generala, divizijski general pa za armijskega. Na koncu je pridejan nastopni člen. Ako one osebe, ki so izpolnile vse pogoje, kakor jih predpisuje ta zakon za napredovanje, ne morejo napredovati, ker po formaciji vojske ni mesta, jim teče pravica za napredovanje ter se jim priznava plača prihodnjega višjega čina ter se jim po tej plači računa tudi pokojnina. — Novi zakon o ustroju vojske ima tudi določbe o ženitvi častnikov. Častnik se ne more ženiti, dokler je podporočnik. Ko pride v višji čin, se lahko oženi, ako predloži predpostavljenu višjemu raport, v katerem opiše osebo, s katero se hoče ženiti, in imena njenih roditeljev. Ženitev se odobri, ako ta oseba in njena družina uživa dober glas in ako častnik, ki se hoče ženiti, nima nikakega dolga na plačo. Za to ni potrebna nobena kavgacija. Oceno teh pogojev izvrši predpostavljeni višji. Odlok se izda na podlagi pismene izjave treh častnikov, ki to osebo poznajo. Naredniki se lahko oženijo, kadar odslužijo 6 let v stalnem kadru.

AVSTRIJCI SO ZASEDLI BURŠKO.

Dunaj, 4. dec. Uradno se javlja: Vojška zasedba Burške je končana.

NE MARAJO HABSBURŽANOV.

Pariz, 4. dec. Kakor se poroča listom iz Zeneve, so vse osebe, ki so pripadale okolici bivšega cesarja Karla pravkar zapustile Svico. Njezova mati Marija Jožefa pa je ostala

v Švici, ker se dosedaj še nobena država ni izjavila, da jo sprejme.

ARETIRAN KOMUNISTIČNI AGITATOR.

Zagreb, 5. decembra. Zagrebškemu redarstvu se je posrečilo aretirati znanega komunističnega agitatorja Puškarića, ki je spretno razširjal komunistične knjige in letake ter bil član terorističnih organizacij.

IZPLAČEVANJE POKOJNIN INVALIDOM V INOZEMSTVU.

Beograd, 5. dec. Ministrstvo za socialno politiko je uredilo izplačevanje pokojnin invalidom in družinam padlih vojakov v inozemstvu. Naši državljani, ki žive v inozemstvu, bodo morali predložiti prošnje za nakazilo pokojnin našim diplomatskim in konzularnim zastopnikom na tujem. Ti zastopniki bodo odpisali prošnje pristojnim invalidskim sodiščem, ozir. pokrajinskim upravam, ki bodo o njih sklepala ter jih predložila ministrstvu za socialno politiko v svrhu končnega odobrenja izplačevanja pokojnin v inozemstvu.

ČEŠKOSLOVAŠKI ČASTNIKI V NAŠI ARMADI.

Beograd, 5. dec. Te dni so se vrnili v Beograd z dopusta iz Češkoslovaške mladi češkoslovaški častniki, ki so dovršili našo vojno akademijo. Uvrščeni bodo kot podporučniki v naše polke, v katerih bodo služili leto dni v svrhu praktične izpopolnitve.

MEŠČANSKE ŠOLE NE PRIDEJO POD LJUDSKOŠOLSKI ZAKON.

Beograd, 5. dec. V glavnem prosvetnem svetu se je nadaljevala razprava o načrtu ljudskošolskega zakona. V poslednji seji se je razpravljalo, ali naj se v ljudskošolski zakon uvrste tudi meščanske šole, ali pa naj se za meščanske šole ustvari poseben zakon. Po razpravi, ki so se je udeležili skoro vsi člani prosvetnega sveta, se je vršilo glasovanje, pri katerem je bilo z večino sklenjeno, naj ljudskošolski zakon ne obsega meščanskih šol.

OBČINSKE VOLITVE V ZAGREBU.

Zagreb, 5. dec. (Izv.) Mestni magistrat je včeraj objavil kandidatske liste za občinske volitve. Vsega skupaj je bilo vloženih 8 list in sicer: radikalci, socialistična zajednica, demokrat, jugoslovanska neodvisna skupina (Tribunaš, Trumbićevci), zboristi, klerikalci, hrvatski blok in neodvisni delavci (poprej komunisti).

BOŽJA SLUŽBA V HRVATSKEM JEZIKU.

Zagreb, 5. dec. (Izv.) V četrtek, dne 8. t. m. se vrši v dvorani Sokola na Vilsonovem trgu svečana služba božja v hrvatskem jeziku. To je po stoletjih prvi slučaj, da se bo opravljala služba božja v narodnem jeziku. Službo božjo bodo opravljali duhovniki katoliškega reformnega gibanja, nakar bo govor o ciljih tega gibanja. Pričakuje se številnega obiska tudi iz drugih krajev.

STAVKA ZAGREBSKEGA OPERNEGA OSOJA.

Zagreb, 5. dec. (Izv.) Člani zagrebskega gledališkega orkestra se nahajajo v meznem gibanju. Ker so stavili svoje zahteve nekaj dni pred predstavo premijere »Valkira«, je bila predstava radi tega odpovedana. Gledališka uprava je odpustila dva člana orkestra, v sled česar so vsi ostali izjavili, da so solidarni ter da takoj zapuste službo, ako se odpustitvi zopet ne sprejme v službo.

ZOPET KRAVLJI V ITALIJANSKI ZBORNICI.

Rim, 5. dec. (Izv.) Ko je predvčerajšnjem stopil med govorom posl. Martire v zbornico dvorano komunistični posl. Missiano, ki je bil med vojno vsled dezertacije obsojen na 10 let zapor, so vsi navzoči poslanci, razen komunistov in socialistov, demokratov odločno zahtevali njegovo takojšnjo odstranitev. Missiano pa se je vgnezdil na sredo komunistov, tako da se ga ostali poslanci niso mogli dejansko lotiti. Da ni zmanjkalo psov, se samo ob sebi razume. Ko je v znak protesta zapustil zbornico voj. min., mu je med živahnim aklamiranjem na italijanskega armado sledila večina poslancev, nakar je predsednik sejo kot nesklepčno zaključil. Zuna so potem nacionalisti zamenjali čakali na Missiano, da bi ga pretepli: zginil je pri stranskih vratih.

PO PROTIDRAGINJSKIH NEMIRIH NA DUNAJU.

Dunaj, 5. dec. (Izv.) Včerajšnji dan je potekel popolnoma mirno. Policijsko ravnanje je odredilo vse potrebne korake proti raznim izgredom. Škoda, ki so jo povzročili zadnji izgrezi, se uradno ceni na eno in četrt milijarde avstrijskih kron, pri čemur pa ni všteta škoda, povzročena na dunajski mestni občini.

Kje je vzrok?

»Vlada se nahaja zopet v težki krizi. Čemu, zakaj? Ne vemo pravega vzroka. Kakršen pa je položaj, se ne moremo obrniti prepiranju, da vzroki krize niso toliko izšli iz nasprotujočih si nazorov naših vodilnih državnikov glede bistvenih vprašanj državne politike, kakor iz osebnih in strankarskih motivov, kar bi ne smelo biti. Državni interesi so prvi in tem bi naj državniki vseh strank podrejali svoje strankarske in osebne ambicije. Zato želimo in zahtevamo, naj se že vendar izločijo iz naše politike osebnosti in strankarstva in naj bo našim državnikom edino vodilno geslo dobrobit države in naroda. Naj naši politiki in državniki vendar enkrat se spoznajo, da vodi politika, ki jo prakticirajo že tri leta, državo v pogubo in da je ona edina kriva, da se nahaja naša kraljevina na robu propada.« (Slov. Narod dne 6. decembra 1921.)

Pozno je to spoznanje ali bolje je, da je prišlo danes, kot jutri. Še pred letom dni, ko smo opozarjali merodajne faktorje v naši državi in vso našo javnost na pogubonosnost politike, kot so jo in jo še prakticirajo državniki, ki se rekrutirajo iz danes vladajočih strank, se nas je psovalo z »protidravnimi elementi«. Mi smo to mirno prenašali v trdni zavesti, da bodo vsi posteni ljudje s časom uvideli, kako prav da smo imeli takrat. In danes spreledujejo strelce.

»Kriza in zopet kriza.« Latentna kriza vlade v naši državi, ki je tako nujno potrebna notranje konsolidacije in to ne morda iz tehničnih idejnih ali programatičnih sporov v vladi se nahajajočih strank, temveč edino le vsled tega, ker je ministriških portfeljev premalo, da bi mogli na njih sedeti vsi člani vladnih klubov.

Je to silno žalosten znak o naši politični zrelosti. Je to znak viška rak-rane, ki razjeda danes organizem človeške družbe. Nič več ni čuta dolžnost napram celokupnosti, nič več ni moralne obveznosti napram ljudstvu, državi, narodu. Naši vodilni možje so pozabili na svoj narod, ki jih je postavil na njihova mesta in njihov lastni b'agobit in interesi stranke, ki ji pripadajo, ilm je suprema lex — najvišji zakon.

Rekli smo, da je kriza latentna — stalna. To se pravi, da je dana v vladnih strankah samih, v njihovih vodilnih možeh, v njihovem nerazumevanju duha časa in potreb naroda in države, ki bi naj jo vodili v boljšo bodočnost. Ne gre tu le za slučaj zadnje krize, gre tu za trajen greh predpostavljeno sebe in svoje stranke pred državo in narod. Ta greh je smrtonesna rana na našem državnem telesu in te rane se ne da izleciti drugače, kot z pado-mestitvijo mož, ki so zastrupljeni s strupom povojnega amoralnega egoizma z možmi, ki se zavedajo svoje dolžnosti napram državi in narodu.

Te može pa nam lahko prinesejo le nove volitve in prva dolžnost prihodnje vlade naj bo, da te volitve čimprej izpelje.

Iz sele finančnega odseka.

Beograd, 5. dec. Danes dopoldne se je vršila seja finančnega odbora pod predsedstvom Voje Veljkovića. Te seji so prisostvovali skoro vsi člani odbora, kakor tudi finančni minister Kumandir, minister za javna dela Joca Jovanović in minister za promet Uzunović. Predsednik je sporočil odgovore posameznih ministrstev, ki so javila številke glede morebitnih prihrankov v njihovih resortih. Celokupni prihranki bi znašali 5.6 milijonov dinarjev. S tem se finančni odbor ne more zadovoljiti, ker je zahteval, naj bi znašali prihranki 8.5 milijona dinarjev. Glede te zadeve se je razvila daljša razprava, ki so se je udeležili Velizar Janković, Ante Radojević, Vojislav Lazić, Uzunović, Svetozar Pribičević, dr. Korun, Andro Stanić in dr. Govorniki so z ozirom na predložena poročila omenjali, da se v posameznih ministrstvih nahaja mnogo neukaznih in nestrokovnjak-skih uradnikov, katere bi bilo treba odpustiti radi dosežerja prihrankov, kakor tudi da bi bilo treba skrečiti zahteve vojnega ministertva, zlasti z ozirom na nabave, da bi se imel vzdrževati samo gotov kontingent vojske in

da bi se v obče moralo varčevati pri investicijah. Obstojal je predlog, naj se poročila ministrstev glede prihrankov vrnejo v njihove resorte z namenom, da bi se vsekakor dosegli nekateri prihranki, kakor je to zahteval finančni odbor, vendar pa se je v tem pogledu sprejel predlog ministra Svetozarja Pribičevića, naj se finančni odbor razdeli v odseke, ki bodo dogovorno z ministrstvi posameznih resortov in z njihovimi strokovnimi referenti pregledali proračune ter dosegli prihranke, da bi se moglo glasovati za take dvanaestine, ki bi ne vsebovale deficitov. Z ozirom na to se je finančni odbor razdelil v pet odsekov. Zemljoradniki so bili proti razdelitvi v posamezne odseke ter so zahtevali, naj se preide na razpravo o rednih proračunih in da se izvrše od postavke do postavke v računih posameznih ministrstev prihranki, katere želi doseči finančni odbor. Odseki so se takoj konstituirali. Določen jim je tridnevni rok za izvedbo svoje naloge. Nato je predsednik Voja Veljković zaključil sejo ob 13. ter napovedal prihodnjo za petek ob 10. dopoldne.

RUDARSKA STAVKA NA ČEŠKEM.

Praga, 5. dec. »Montagblatt« javlja iz Česke: Komunistični tiskovni urad poroča, da stavka v ostravsko-karvinskem okrožju približno 50.000 delavcev. Delavstvo zahteva, da se započeta stavka izvede. Kakor javlja ostravski »Dělnický Denník«, so v soboto zasedli vse rove bojno opremljeni ter z jeklenimi čeladami in ročnimi granatami oboroženi vojaki in orožniki. Tudi v Kladnem je, kakor poroča komunistični tiskovni urad, zasedlo vojaštvo in orožništvo vse rove.

ANGLEŠKO - IRSKA POGAJANJA POTEKAJO NEUGODNO.

London, 4. dec. Ministriški predsednik Lloyd George je imel danes v družbi več drugih ministrov pol-drugo uro dolg razgovor s tremi sin-fajnovski poslanci. Po poizvedbah, katere je dobil ministriški predsednik, se da sklepati, da je malo upati na zboljšanje položaja.

London, 4. dec. Sin-fajnovec, ki so zaprti v London - derryju so poskušali obsežen pobeg. Dva stražnika sta bila kloroformirana. Pobegnilo je 12 sin-fajnovec, ki pa so jih ujeli. Oba čuvaja sta umrla.

Borzna poročila.

Zagreb, 5. dec. Devize: Dunaj 3.70 do 3.90, Berlin 131—132, Budimpešta 37.50—38, Italija 1160—1167, London 1110—1125, New York 0—279, Pariz 1975—2000, Praga 304—305.50, Svica 5200 do 5400. — Valute: dolarji 272 do 274, avstrijske krone 0—4, bolgarski levi 0—195, carski rublji 26—30, napoleonor 930—1000, nemške marke 140 do 145, rum. lei 0—200, italijanske lire 1140—1160.

Dunaj, 5. dec. Devize: Zagreb 2798—2802, Beograd 11.190—11.210, Berlin 3.422—3.428, Budimpešta 988.50—991.50, London 30.790—30.810, Milan 31.865—31.885, New York 7623—7627, Pariz 55.580—55.610, Praga 8397—8403, Sofija 5295—5305, Varšava 221—223, Curih 145.975—146.025. Valute: Dolarji 743—7547, bolg. levi 5095—5105, angl. funti 30.490—30.510, franc. franki 54.880—54.920, ital. lire 31.340—31.360, jugosl. dinarji tisočaki 11.140—11.160, češkoslovaške krone 8372—8378, madžarske krone 1008.50—1011.50.

Curih, 5. dec. Berlin 2.30, Holandija 186.50, New York 522, London 21.11, Pariz 38, Milan 22.10, Praga 5.60, Varšava 0.14, Zagreb 1.80, Budimpešta 0.70, Dunaj 0.15, avstr. krone 0.10.

Najpotrebnejše.

Pred nedavnim so morali v Zagrebu zapreti šole radi pomanjkanja premoga. Istočasno se poroča iz rudniških okrožij, da se mora produkcija premoga skrajšati, ker primanjkuje vagonov za odvoz.

Ti dve poročili v kratkem označujeta položaj v katerem se nahaja naš promet. Pristavimo k temu še, kakor se poroča iz gospodarskih krogov, da naš izvoz po veliki meri trpi vsled pomanjkanja prometnih sredstev, predvsem vagonov, ponekod tudi vsled slabega, obrabljenega materiala n. pr. železniških vagonov, premajhne kapacitete prog vsled prereditve postavljenih in premajhnih postaj. To so glavne pomanjkljivosti naše prometne organizacije. Koliko imamo upanja, da se v doglednem času popravi?

Ze dolgo se piše o nameravanem posojilu v inozemstvu. Pustimo pri tem na strani nebitvene stvari in pogledimo glavno. Posojila so v gospodarstvu brezpogojno potrebna; z njimi si pomagamo ne le slab, marveč tudi dober gospodar, kadar stoji pred nalogo, izvesti reorganizacije ali investicije večjega stila, ki mu imajo v bodoče prinašati mnogo večje obresti, nego je strošek vračanja in obrestovanja izposojenega. Brez dvoma se nahaja naša država ravno sedaj v podobnem položaju, kajti prevzela je v glavnem popolnoma derutno gospodarstvo, ki ga je treba sanirati ravno z investicijami, ki pa so nemogoče brez posojila.

Nastaja pa vprašanje, kje, na kateri točki je pričeti s takimi investicijami. Podoba je, da obstaja namera porabiti posojilo za gradnjo nove dobre glavne proge iz osrčja države na Adrijo. Da nam je taka proga nujno potrebna, o tem ni mogoče nikak dvom; mogoče pa je ugovarjati, da bi bila ta gradnja najnujnejši in najbitveniji korak k sanaciji naših prometnih in posredno gospodarskih nepravil. Uvodoma smo označili, v čem je najaktuelnejša kriza našega prometnega obrata. Ali ne bi kazalo najprej z nakupom potrebnega materiala in pa z ustanovitvijo domačih podjetij za njega izdelovanje spraviti obratovanje na obstoječem železniškem omrežju na normalno stopnjo. Potem naj bi nastopila šele druga stopnja, izgradnja novih prog do morja, — zares brezpogojno potrebnih zveznih prog. — Dotlej pa bi si poskušili vendarle še pomagati z dosegljivimi zvezami na morje, po eni strani preko Spluna, po drugi preko, ali če mogoče, mimo Reke.

Kadar ni mogoče izvršiti in doseči vsega na enkrat, se je treba odločiti za prevladno izbiro, pri čemer je manjše zlo vendarle boljše od velikega. V takem položaju nekako se nahajamo danes glede sanacije prometnih nepravil.

Težnje po svetu.

Vse dobre človeške zgodovine nam kažejo iste izglede, kako države naraščajo, se večajo na škodo slabših in tekmujejo v prosti medsebojni konkurenci za premoč. Kar se je zgodilo pred več tisoč leti, prav isto se godi danes, le da se je forma nekoliko predrugačila.

Najnovejša doba se nam kaže v znamenju boja med vodilnimi vladarstvi sveta — če odštejemo borbo in napetosti med manjšimi in srednjevelikimi državami. Pri tem je smoter politike v imperijalizmu, ki teži za obvladanjem vedno novih zemelj in izvenevropskem svetu. Te dežele tvorijo cilj kapitalizmu, ki jih skuša gospodarsko izkoristiti in hkrati tudi cilj ljudstvu samemu, kateremu je v domovini postalo premalo prostora in ki si hoče z izse-

lvanjem zboljšati svoje življenske pogoje.

Ti dve tendenci opazujemo v vseh dobah. Vzpričo kapitalistične uredbe današnjih držav se prva uveljavlja izrazitejša in brezobzirnejša, toda druga ni nič manj ukoreninjena, raje še elementarnejša. Ravno njej narodi, ki mislijo na svojo bodočnost, posvečajo mnogo pozornosti.

V tem oziru so izmed evropskih narodov najbolj srečni Angleži. Oni imajo po vsem svetu dežele, ki jih ne le gospodarsko izkoriščajo, marveč kamor se ves preveč angleškega prebivalstva izseljuje in si pri tem najde celo najlepše življenske pogoje. Kanada, Avstralija, južna Afrika, Nova Zelandija morejo sprejeti milijone izseljencev. — Vrh tega si je angleška rasa ustvarila v severnoameriški Uniji svoj drugi dom in tam se množi in veča leto za leto s priseljenci vseh evropskih narodov. — Tako se angleška rasa stalno množi in prelijeva vse druge narode.

Nemci kot temeljiti in sistematični nacionalni politiki, so hoteli prekiniti to relativno nazadovanje. Zato so začeli propagirati s parolo, naj bi se nemški izseljenci naseljevali po smotrenem načrtu v čim kompaktnem ozemlju in sicer v južnem delu južne Amerike, kjer bi mogli s časom spodriniti latinsko raso in tako pripraviti tla narodno-politični osvojitvi južnega dela velikega kontinenta. Misel je drzna, a je našla vneto propagatorje, ki so upali v njeno uresničenje, seveda v trdni veri v nemško nepremagljivost. Danes so slični nemški načrti odstavljeni z dnevnega reda; če za vedno, je drugo vprašanje.

Mi Slovani smo po velikem delu že dokaj gosto naseljeni; iz naših dežel so odšli že mnogi stotisoči z rodne grude in mnogi njih so se izgubili v tujih narodih. Tudi med nami so se oglašali skrbni glasovi ter skušali zavreti ali celo preprečiti pokubno izseljevanje. Pred svetovno vojno pač popolnoma brezuspešno. Južni in severni Slovani smo izgubljali na ta način vsako leto tisoče in tisoče od svojih že itak malih narodov. Ustanovitev lastnih narodnih držav bo sicer za nekaj časa izseljevanje ustavila, ker bo politična in ekonomska svoboda konsumirala mnogo več ljudskih sil, nego doslej. Toda ker izkazuje južni in severni Slovani že sedaj prilično gosto obiludenost, trajne težnje k izseljevanju vendar ne bo mogoče odpraviti; v morda ne predaljni bodočnosti se bo pojavila znova. Ali jo moremo uravnati v svojo nacionalno korist?

Na svoje kolonije južni in severni Slovani pač ne bomo mogli misliti. — Ozreti se bomo morali na oni slovanski narod, ki je edini v stanu, da izvrši velike slovanske narodne misije, to je na Ruso. — Rusija ima v svoji oblasti ozemlja, kjer je prostora še za mnoge milijone novih doseljencev, kjer je še mogoče sijajen gospodarski razvoj. Sem spada vsa osrednja Azija, kamor je doslej evropska Rusija pošiljala leto za leto ogromne množine svojega ljudskega prirastka. In v tem oziru se je ruski narod lahko primerjal z angleškim: narodne sile se mu vsled izseljevanja niso slabšale oziroma manjšale, marveč rastle in se krepile.

Tudi na ta dejstva mislimo, ko opazujemo delo washingtonske konference. Z željo, da kmalu aktivno poseže v potek dogodkov Rusija sama in si ohrani ozemlja, ki so potrebna in doslej na razpolago ruski rasti. — Hkrati upamo, da se pokažejo tudi ostalim slovanskim narodom možnosti izseljevanja v isto smer, kar bi dalo eno izmed zelo važnih osnov večje in trajnejše bodočnosti slovanskega razmaha.

Naročajte in širite "JUGOSLAVIJO!"

Michél Zevaco:

"NOSTRADAMUS."

Bled od srdite odločnosti je Roland uprl oči v čarodeja in odgovoril:

»Predvsem želim dokazati, da ste res vsegamočnik, za kakršnega se izdajate.«

»Dokaz?« je rekel Nostradamus. »Naj bo... Pokažem vam vašo misel...«

Osupla zona je stresla Rolanda. Toda že so ugasnile luči. Mladi mož je čutil, da ga je nekdo prijel za roko. Sledil je brez odpora; vzlic temni grozi, ki mu je polnila dušo, je bil vendar odločen, da ne pobege od tod, dokler ne dobi zlata, s katerim si je hotel zavejati Florizo. S stisnjenimi zobmi in znojnim čelom je stopal za svojim vodnikom ponavljaje si z divjo trdnostjo:

»Rajši jo ubijem, rajši jo zakoljem, lastno roko! Rajši jo vidim mrtvo, bodalo v srcu!«

Tedaj pa je mahoma začutil, da ga je roka izpustila. Zagledal se je v sobani, ki so jo polnili odsev rdeče in zelene luči; zrak je bil sit od ostrih dišav. In hkrati je videl Nostra-

dama, ki je stal dva koraka od njega ter kazal z roko proti zrcalu...

»Evo tvoje misli,« je velel mag z resnobnim glasom. »Glej!«

»Kako naj vidim misel?« je zajecel Roland.

A že je čutil, kako mu klone duh v skrivnostno brezdnost. Omotica ga je popadla. Po hrbtenici mu je zdrknil leden drhtljaj, predhodnik groze. Gledal je. Z vso silo izbuljenih oči je gledal... Nostradamus ni zrl v ogledalo: njegove oči so visele z gladno radovednostjo na Rolanda.

Zdelo se je, kakor bi zijal za steklom neopredeljen, temačen prostor. V tem prostoru se je zdajčel zabala bela, hlapna, daljna oblika. Roland je drketal. Z vso silo volje se je upiral grozi. Toda lasje so se mu jezili...

Oblika je postajala določnejša. In zdajci jo je spoznal... S strašnim krikom se je zgrudil Roland na kolena in iztegnil roke proti prikazni. Zakaj prikazen je bila slika njegove misli! Bila je slika Florizina! Floriza mrtva! Floriza predrt z bodalom! Ročnik bodala je štrlel iz snežnih grudi proti njemu, morivcu, prav kakor bi kazal nanil... Ob tem kri-

Gospodarstvo.

Izvoz.

»Lloyd« prinaša članek, ki je vsega uvaževanja vreden.

Češkoslovaška krona je poskočila v svoji vrednosti največ vsled dobre letošnje sladkorne kampanje, ki bo dala 250 vagonov sladkorja za izvoz v inozemstvo. Poleg tega je ostala češkoslovaška industrija razmeroma dovolj močna, da izvažata znatne množine industrijskih proizvodov. Dobiček sledeč iz tega izvoza, izravna izgubo z uvozom živil, katerih primanjkuje državi vsled nezadostne produkcije poljskih pridelkov.

V glavnem je plus na produkciji sladkorja in njegov izvoz oni činitelj, ki daje češkoslovaški kroni zadnje mesece povoljno stabilnost. Če se zamislimo na vedno ponavljajočo se vrednostno variacijo naše krone, nastane nehoti vprašanje, ali naša država nima predmeta, ki bi kakor češki eksportni sladkor, lahko blagodejno vplival na stanje naše valute. Pri odgovoru moramo priti do zaključka, da imamo tudi mi dovolj izvoznih vrednot. Kot Češkoslovaška ki tudi mi lahko z izvozom izboljšali in utrdili stanje naše valute.

Na evropskem trgu je veliko pomanjkanje lesa in vsled tega tudi veliko povpraševanje po lesu. Les je blago stalne vrednosti, po katerem se vedno povprašuje, kateri se vedno potrebuje in vedno lahko izvozi in proda.

Za izvoz lesa je pa potreben prilagodljiv promet, kateri hitro in točno preskrbuje tržišča. Jugoslovansko bogastvo na lesu bi prav z lahkoto vršilo isto nalogo v izboljšanju valute, kot jo vrši sladkor v Češkoslovaški. Glavnemu izvoznemu predmetu lesu bi se pa pridružili še prav lahko drugi produkti našega prirodnega bogastva. Seveda je pa vse odvisno od prometnih sredstev, ki morajo, kakor rečeno, poslovati točno in sigurno.

Pristojna ministrstva se opravičeno graja in kritizira, da ne posvečajo dovolj pažnje izkoriščanju naših gozdov. In kar je glavno, poskrbelo se ni za redni promet in za zadostno število vagonov, ki bi omogočili realizirati ta naš glavni, mrtvi prirodní kapital. Veliko večji bi bil naš dobiček pri lesu, kot ga ima pa Češkoslovaška pri izvozu sladkorja.

Kakor smo že poročali, se je naš izvoz izdatno izboljšal od lanskega leta. Dosegli pa nismo tistega, kot bi bilo pričakovati. V naši posesti je okrog 40.000 vagonov, in dobiti jih imamo iz naslova reparacij še nadaljnjih 4000. Akoravno je od razpoložljivih vagonov najmanj polovico vsled naše krivde neuporabnih, bi vendar ostalo še toliko število vagonov na razpolago, da bi po spretni razvrstitvi zadostovali našim notranjim potrebam in potrebam izvoza. Kakor hitro se zavedamo, kakšne važnosti je za naše nar. gospodarstvo vprašanje prometnih sredstev, predvsem vagonov, potem je neodpušljiv greh, da nedostatkov z vso energijo in s smotrenim delom ne odpravimo. Naloga vseh gospodarskih činiteljev je zato, da takoj prometna sredstva organizirajo in zboljšajo.

+ Poljska tekstilna industrija v razmahu. Poljska tekstilna industrija je zadnji čas zaposlena kakor še ni bila, kar se je vojska končala. Lodžške tvornice imajo mnogo naročil iz Rumunske in Ruske, ki hočeta porabiti ugodno priliko nizke poljske valute. Francoski upniki, izkoriščajo to situacijo, pritiskajo na svoje dolžnike, da poravnajo dolge, ki izvirajo po veliki večini še iz predvojne dobe.

+ Maksimalne cene za slanino. Občinsko sodišče v Ljubljani je v

svoji seji, dne 28. novembra t. l., sklenilo z ozirom na padec nakupne cene živim prašičem določiti sledeče maksimalne cene: Slanina: 1. slanina kranjskih prašičev po 4 cm debeline brez kože in nad 8 cm debeline za kg 76 K, za 4 do 8 cm, debelo slanino brez kože za kg 70 K. Ta cenik je stopil v veljavo z dnem 3. decembra 1921.

+ Zakaj je dovolila Italija uvoz živine pod pogojem direktnega prevoza za Trst in Ancono? Kakor znano, je Italija zopet dovolila uvoz živine pod pogojem direktnega prevoza za Trst in Ancono, to pa zato, da bi prisilila naše izvoznike, prevažati svoje blago preko reških železnic, katerih monopol ima v svojih rokah. Italija hoče poplačati stari dolg, ob enem pa konkurirati z našim pristaniščem v Bakru. Več naših izvoznikov ima svojo živino na meji pri Rakeku, odkoder jih obmejne straže dirigirajo na Reko. Minister za poljedelstvo je vložil protest proti takemu postopanju.

+ Dobava prediva (konoplje). Ravnateljstvo državnih železnic v Subotici naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se vrši dne 13. januarja 1922 pismena ofertalna licitacija za dobavo 20.000 kg prediva (konoplje). Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

+ Dobava mila. Ravnateljstvo državnih železnic v Subotici naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se vrši dne 30. januarja 1922 pismena ofertalna licitacija za dobavo 1000 kg belega in 4000 kg kalijevega mila. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

+ Dobava indigo-kopirnega papirja. Ravnateljstvo državnih železnic v Subotici naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se vrši dne 4. januarja 1922 pismena ofertalna licitacija za dobavo indigo-kopirnega papirja. Predmetni oglas z navedbo množine, vrste itd. je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

+ Direktna železniška zveza z Nemčijo. V zmislu sklepa mednarodne železniške konference, ki se je vršila v Bernu, se uvede direktna železniška zveza med Nemčijo in našo kraljevino sredi tekočega meseca na ta način, da se brzovalaku, ki vozi iz Münchena v Trst preko našega ozemlja, pripoje direktni vozovi iz Jesenic preko Ljubljane in Zagreba do Beograda.

+ Romunsko posojilo v Švici. Švica je dovolila Romuniji posojilo v znesku 40 milijonov švicarskih frankov. Od tega dobi Romunija 16 milijonov frankov v gotovini, za 24 milijonov pa si bo Romunija nabavila vagonov, telegrafičnega in telefoničnega materiala itd. Dolg bo vrnjen z žitom l. 1923. V to svrbo bo dala Romunija Švici 15.000 vagonov žita.

+ Kaznovani Nemci. Kakor utegre znano biti je industrija v obmejnih čeških pokrajinah v nemških rokah, posebno steklarska in tekstilna industrija. Rečene obrti so izdelovali račune v nemških markah in so zdaj zaradi znatnega padca nemške valute težko oškodovane. Škoda se ceni približno 100 milijonov, a rajši kak milijon več kot manj.

+ Padanje cen moki na Madžarskem in Romunskem. Na budimpeštanski žitni borzi je prišlo do nadaljnega padanja žitnih cen. Pšenica je zaznamovala 2500, za rž ni bilo povpraševanje in zaznamovala nominalno 1700. Tudi moke so ponujali po znižanih cenah, in sicer nularco po 42,

slabšo (za kuho) pa po 35 K. Kakor se nadalje poroča, padajo cene tudi na romunskem žitnem trgu. Tako ponujajo rumunsko moko franko rumunska granica po 550 lei.

+ Prodaja letošnjega sladkornega pridelka v češkoslovaški republiki se vrši naprej v živem tempu, to pa posebno zaradi tega, ker je mnogo inozemskih kupcev. Kupujejo se vse vrste sladkorja, ali največje povpraševanje je po kristalnem sladkorju. Kakor se glase poročila, se prodaja slednji dan do 170 vagonov sladkorja. Ako bo danesnja še vedno rastoča konjunktura še vedno rastla, se sme opravičeno pričakovati, da pride izvoz sladkorja na 200 vagonov na dan ter bodo v februarju ali marcu prihodnjega leta vse sladkorne zaloge, kar jih imajo odveč, popolnoma razprodane. Glavni kupec je Anglež, dasi se tudi iz drugega inozemstva živahno povprašuje po češkem sladkorju. Mnogo češkega sladkorja gre tudi v Carigrad.

+ Nova doba ruske inozemske trgovine. Zanimivo poročilo o ruski trgovini prinašajo zadnji čas angleški listi. Tako piše angleški list »Daily News«: Zveza angleških industrijskih podjetnikov (Federation of British Industries) je dobila poročilo o novi dobi ruskih inozemskih trgovskih stikov. Trgovina z inozemstvom — piše »Daily News« — ki je bila še nedavno pod neposrednim nadzorom sovjetskih oblasti, ima preiti odslej na zasebne trgovce. In res je zadnji čas že prišlo na Ruskem od neposrednih trgovskih stikov s trgovci tujih držav. Neposredna posledica teh novih pogojev je dejstvo, da gre zdaj jako dosti Rusov na Nemško, da bi naglo navezali z nemškimi trgovci kupčijske stike. Nemški trgovci hite izkoristiti to priliko, da bi se kar najbolj razmahnila trgovina ruske in nemške republike ter Litvinske in Estonske kakor posredujočih članov. Nekatera nemška trgovska podjetja na Litvinskem že javljajo, da imajo velike zaloge nemških industrijskih izdelkov, pripravljenih na rusko-litvinski granici za veletrgovino, a nemški trg. p. t. nikoli potrjujejo po vsej prostorni ruski državi in ponujajo vsepovsod svoje vzorce. Uvoz iz Nemškega na Estonko je poskočil od 1. sept. letošnjega s tega leta do 1. septembra letošnjega leta z 29% na 45%, dočim je uvoz angleške robe padel z 25% na 19%. Pa še vse važnejše je dejstvo, da se je uvoz iz Estonske na Rusko dvignil s 15% na 56% vsega na Rusko uvoženega blaga. To vse govori jasno in glasno, da Nemci razvijajo uspešno trgovino z Rusijo s posredovanjem Estonske. Zadnja konferenca zastopnikov nekaterih baltovskih držav je dala izpodbudek za ustanovo osrednjega gospodarskega urada, v katerem bi bile vse udeležene države (seveda tudi Rusija) zastopane po svojih odposlancih. Ta urad je pooblaščen, da preskuša in preprerava vsa vprašanja, ki se tičejo medsebojne trgovine med Rusijo, Memčijo, Litvinsko in Estonsko. Da navedeni trgovinski stiki najbolj v oči bodejo kramarske Angleže, je jasno ko beli dan. Zato opozarjajo angleški listi velika angleška trgovska podjetja, naj čim prej stopijo v trgovske stike z Rusijo, češ, da se je trgovina na Baltu tako oživila. Ali vsa znamenja kažejo, da je Nemec Angleža prehitel. Vsekako je pa tudi nemška valuta vplivala na ruske trgovske kroge, da so stopili v trgovske stike z Nemci.

Pridobljalte nove naročnike!

enonter zdaj Nostradamu zdaj Rolandu.

»Djinn! Evo ti gospoda Rolanda de Saint-Andréja, maršalovega sinu, silajnega plemiča na silajnem dvoru kralja Henrika. Povej mu, kje najde milijone njegovega očeta in kako jih lahko vzame še nocoj ako hoče...«

»Milijone!« je zajecel Saint-André v pijani radosti. »Se nocoj!« »Lahka stvar,« je rekel Djinn z globokim poklonom. »Zaklad, ki ga je nakopičil gospod maršal z dolgim in plemenitim trdom, je skrit v levem kotu tretje kleti njegovega dvorca. On edini ve pot v to klet, ki nima nikakega vidnega vhoda.« »Kaj naj storim potemtakem?« je zavpil Roland, požiraje čudnega starčka z očmi.

Djinn je pomežiknil in udaril v smeh. Nato je povzel:

»Dvorec gospoda maršala je priložen k mestnemu obzidju. Stene njegovih klet v smeri proti Mercourskim jarkom so isti zidovi, ki obdajajo Pariz. Poklical je spretnega zidarja in mu velel napraviti v levem kotu globoko duplino.«

»In — —?« je cepetal Roland. »Kaj potem?«

»Zlata!« je odgovoril Roland.

Nostradamus se je sklonil k Saint-Andréjevemu sinu.

»Zlata? Zlata hočete? Od mene ga ne dobite. Zakaj vedite: zlato, ki pride iz mojih rok, sme služiti le plemenitim namenom. V zle namene, ki jih snujete vi, pa je treba prekletega zlata. Zločin, katere jih pripravljate, zahtevajo denarja, nagrajenega v zločinu. Leliko pa vam povem, kje se najde takšno prekleto zlato!«

»Malo se menim,« je zaškrtal spačen od gneva Roland, »je li zlato, ki ga dobim, zločinsko; samo da je dobrega kova in dobre teže in da dosežem z njim tisto, kar hočem. Kje najdem prekleto zlato, ki ste mi ga namenili?«

»Pri svojem očetu!«

Ta beseda, polna posmeha in zaničevanja, je udarila v mladega moža kakor blisk. Toda brž se je vzravnal; stisnil je pesti in zahropel:

»Magari pri satanul! Povejte mi le, kje ga hranil!«

»Djinn!« je zaklical Nostradamus.

Možiček se je pojavil, kakor bi zrastle iz tal, smehljaje se s svojim ostrim nasmeškom in klanjaje se v

ku, ki je rezko razklal tišino, je zamrmral Nostradamus:

»Videl je! Videl, kakor je videla Katarina! Kakor so videli vsi, ki sem jim ukazal: »Glejte!...« On je videl — a jaz nisem videl, ne tistikrat, ne zdaj!«

Nostradamus je priskočil k Rolandu, postavil ga siloma na noge, odvedel ga v sobo, kjer ga je bil sprejel, ter ga prepustil za nekaj minut njegovi grozi. Pomalem se je zazdelo, da se plemiču vrača hladnokrvnost. Osvestil se je in špet pomislil na svoj namen.

»Ste li zdaj prepričani?« je osorno vprašal Nostradamus.

»Da,« je rekel Roland z glasom, v katerem sta se še vedno borila osuplost in strah. »Vse kar sem videl sinoči in kar ste mi pokazali nocoj mi je dokaz vaše peklenske oblasti.«

»Nu dobro! Prosite zdaj — saj zato ste prišli!«

»A vi — kaj boste zahtevali v plačilo?«

Nostradamus je skomignil z rameni.

»Ničesar ne bom zahteval. Po-vejte, česa želite?«

— Kaj ne živimo v ujednjeni državi? Mariborska »Straža« ne more prikrivati svoje mržnje proti vsemu, kar je srbsko ter piše, kakor da bi živeli Slovenci v lastni državi. Ker je carinski uradnik Djukić v Mariboru na državni praznik izobesil srbsko zastavo s cirilicnim napisom, se »Straža« jezi ter vprašuje: Morda ne misli ta gospod, da smo kje v Vojvodini? — Ljudje okrog »Straže« bi morali vedeti, da je Maribor ravno v isti skupni naši državi, kakor Vojvodina in v Macedoniji in da je troimeni narod povsod enakopraven. Ravno isti ljudje pa so mirno gledali, ko so vselej po Mariboru pruske zastave, le srbska zastava, ki je obenem naša državna, jih boje v oči.

— Ustanove za obrtnike in vdove obrtnikov. Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani razpisuje za leto 1921. a) osemanjst ustanov (8 po 150 K in 10 po 60 K) za onemoglo ubogo obrtnike vojvodine Kranjske; b) štirinajst ustanov (4 po 150 K in 10 po 60 K) za onemoglo ubogo obrtnike in trgovce vojvodine Kranjske; c) pet ustanov po 120 K za onemoglo ubogo vdove kranjskih obrtnikov ter d) pet ustanov po 60 K za onemoglo ubogo vdove kranjskih obrtnikov in trgovcev. Prošnje naj se pošljejo trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani do 18. decembra 1921. Priloži naj se jim ob občinskem in župnijskem uradu potrdilo, da je prošilec obrt ali trgovino samostojno izvajal, da sedaj zaradi onemoglosti ne more več delati in da je ubog, oziroma da je prostistilica onemogla uboga vdova bivšega samostojnega obrtnika ali trgovca.

— Najlepše božično in novoletno darilo vsakemu pevcu je v en zvezek zvezanih 10 števil Male Pesmarice ter Prelovčevi popularni pesmi »Zapo« in »Skrančica«. Kupite v Zvezni knjigarni na Marjinem trgu!

— Kaj je najprimernejše božično darilo, katerega zamore dati mož svoji ženi? Brezdvomno edino življenjska polica, katere vam nudi zavarovalna družba »Sumadija«. Več vidi oglas v današnji številki.

— Zmede pri povzlih rekrutov. Potom občin se je zopet razglasilo — menda že drugi ali tretji — da morajo novinci rojeni leta 1901 odriniti 10. t. m. k vojakom, a obenem se čuje, da je bil povzli znova prekinjen. Čemu take nedoslednosti in zmede? Ako se je moglo toliko časa čakati na novince, naj bi se jih pustilo doma še čez božične počitnice. Naši poslanci naj v ta namen posredujejo pri vojnem ministru. — Tudi bi bilo najumestnejše, da se poklicni dostavilo pismeno vsakemu obvezancu potom občin.

— Za Jugoslovansko Matice so darovali rodoljubni na Rakovo in priklji godovanja g. Klemenčiča 6.224 K in 10 lir. — Zv. Drašler je nabrala na svatbi g. Modrijana 126 K 40 v. Društvo lux. mont. akad. Slova v Pribramu 100 K. Iskrena hvala! Posnemaj!

— Rezervni častniki, kateri so bili pozvani na 6. novembra t. l. na 6-tedensko vožbo ter so nastopili službo pri 40. p. p. »Triglavskega«, a do danes se niso prejeli svojih pristojbin, se poljavoje tem potom, da se čimprej zgleda pri blaginji imenovanega polka v vojašnici Kralja Petra Velikega Osvooboditelja. Potrdila o nastopu vožbe kakor tudi uradna overenja o civilnem poklicu, stanu, (oženjen, neoženjen), o članu porodice; pri državnih uradnikih tudi koliko plače in draginskih doklad za se in porodice prejemale mesečno, prinesli s seboj.

— Pojasnilo! Gospod Josip Skubic, gostilničar in mesar v Cernomlju št. 129, nas naproša objaviti, da on ni identičen z Josipom Matijo Skubicem, gostilničarjem v Cernomlju št. 133, ki je zapleten v afero narodnega mučenika Ivana Kromarja.

— Skrito vojaško orožje. Na Blejski Dobravi je našlo ododotno orožništvo v delavnici elektrodne tovarne pri mojstru A. Kremžarju skrito vojaško orožje, kakor puško z bodalom in naboli ter razna razstreliva. Seve je orožništvo nevarno orožje zaplenilo, prikrivala pa ovadilo sodišču.

— Vlom v Sevnici. Iz trgovine Milosha Simončiča v Sevnici so odnesli tatovi, ki so vdrl v trgovino skozi okno, za okroglo 84.000 kron raznega blaga in pa 2600 kron denarja.

— Velik cerkveni rop se je koncem minulega meseca izvršil v Kmetičih pri Karlovcu. Vlomilci so se skril v zvečer v domačo cerkev, ukradli navedene predmete in pobegnili v noči skozi okno. Odnesli so: štiri kelike in tri plitve patene v vrednosti 150.000 kron. Dale so vzeli 5 alb, 1 humeral, 3 roket, 5 ročevic, 10 pokrival, 10 altarnikov in več servlet v skupni vrednosti 173.450 kron. — Drugi dan so našli domačin v reki Kulpi nekaj manj vrednih ukradenih predmetov.

— Velik vlom v Ostleku. V zadnjem času se je izvršilo v mestu več vlovov v razne večje ali manjše oklopne blagajne. Dognali so, da je izvršil vse te vlome en sam vlomilec. Pri vseh teh vlovih pa ni imel vlomilec posebne sreče. Odnesel je vedno le manjšo zneske. Pač pa se mu je dobro izplačal zadnji vlom v trgovini bratov Haas. Pri tem vlovu pa je moral imeti vsakega pomočnika, kajti skoro neverjetno je, da bi odnesel sam po vlovu v blagajno toliko blaga iz trgovine. — Iz blagajne je zmanjkalo za 72.000 kron raznih bankovcev, srebra in tujih valut. — Iz trgovine pa je bilo ukradenih: 2 para lakastih čevljev, več tucatov nogavic, tri bale belega platna in 120 m razne svile. Skupno škodo so cenili na 200.000 kron. O tatovih nimajo sedaj še nobene sledi.

— Umorjen in oropan župnik. V Spod. Tričurci v Tolminkem okraju so vdrl trije tripuči v stanovanje vpoloknega župnika D. g. Jožeta Kadenarja. Roparili so župnika pobili in mu ukradli 5000 lir, kateri znesek je nosil župnik, kakor kažejo sledovi na obleki, ki jo je imel umorjenec na sebi, skrit v suknjiču. O roparjih se ne ve nič gotovega. Pač pa so videli domačini isti dan tri tuje sumljive ljudi, ki so se sklanjili okrog župnikovega stanovanja. Roparji so pobegnili preko meje k nam, ali pa so se skril kje v Trstu. Biti morajo težki hudodelci, ki imajo gotovo še mnogo tatvin in ropov na vesti.

— Iz strahu pred kaznijo je pobegnil župnik mesar in posestnik pri Sv. Jakobu ob Savi. Obsojen je bil zaradi deležnosti na tatvini na eno leto ječe. — Dalje je poročil iz istega vira pekovski delavec Josip Jožef Lorber iz Ljubljane. Obsojen je bil radi prestopa tatvine na 3 mesece zapor.

— Ukradena ročna blagajna iz odveta pisarne. Iz odveta pisarne dr. Mihaela Zaniča v Novi Gradski je bila ukradena v noči 24. m. železna ročna blagajna, ki je bila zaklenjena v neki omari.

gajna, ki je bila zaklenjena v neki omari. V blagajni je bilo 4500 kron denarja in pa 100.000 do 120.000 vredna briljantna zapetnica iz platina in zlata. Dalje je bilo v blagajni nekaj sodnih spisov in pa dve menici dr. Zaniča.

— Nesreča na železnici. Včeraj zjutraj ob 5. je med postajama Kamanja—Oželj na karlovski progi skočilo s tira 5 zadnjih, s premočnem naloženih voz tovornega vlaka. Pri tem je bil zavrta Cadež iz Šiške ubit in strahovito razmesaren. Krivda zadene železniško upravo, ker so bili železniški tramovi tako trli, da so se dali zebli in vjaki iz njih z golo roko puliti. Ponesrečeni Cadež zapuščala ženo in 2 nepreskrbljena otroka.

— Razne tatvine. Posestniku Alojziju Komcu v Mengšu je bil ukraden iz koleza na parni žagi 10 in pol metra dolg gonilni jermen vreden 5000 kron. — V strojarstvu mlinarstva I. Bernika in J. Trtnika v Ljubljani ulici je bil prezezan velik gonilni jermen, od katerega je odnesel tat okrog 4 metre dolg kos. — Posestniku in barvarju Antonu Bocu v Selenburgovi ulici v Ljubljani je ukradel neznan tat iz voza, ki je stal pred njegovo trgovino, kožuhovalnasto odelo vredno 1000 kron. — Nadvetniku Jaromiru Hanušu je bil ukraden iz stanovanja v Vojvoda Mišica ulici v Ljubljani siv havelok vreden 1000 kron. — Redovcu 40. p. p. Milojki Miščič je bil ukraden v mlekarni Ane Železnikarjeve v Srednji vasi pri Rudniku raz pol notes v katerem je imel Miščič 660 dinarjev. — Izpred gospodarskega poslojpa Marije Burgar v Zg. Šiški je bil ukraden 1000 kron vreden ročni voziček. — Podoben voziček je bil ukraden tudi Poloni Vidmar v Zg. Šiški. — Prededavcu Mihaelu Šorliju je ukradel neznan žepar v neki kavarni v Novem Vodmatu iz pekerin 150 dinarjev.

Ljubljana.

— Dnevni red javne redne seje obč. sveta ljubljanskega. A javne seje: I. Naznanila predsedstva. II. Odobrenje zapisnika zadnje seje. III. Personalno-pravnega odseka poročilo o prizivu Ivana Hlita proti odloku Mestne hranilnice glede članstva pri društvu zasebnih uradnikov. IV. Finančnega odseka poročila: 1. o prošnji bolniške blagajne mestnih uslužbenecov za zvišanje prispevka, spremembo statutov in volitev zastopnikov občine. 2. o dopisu mestnega knjigovodstva glede podpisa 7 % državnega investicijskega posojila. 3. o dopisu mestnega knjigovodstva glede podaljšanja 10 % davčine na vozne listke cestne električne železnice. 4. o dopisu mestnega knjigovodstva glede izplačila nabavnega prispevka samcem, ki vzdržujejo rodbinske člane. 5. o dopisu mestnega knjigovodstva glede zvišanja pisarniškega pavšala mestnim uslužbenecem. 6. o dopisu mestnega knjigovodstva glede dotacije mestnim šolam za stvarne potrebščine itd. 7. o dopisu mestnega knjigovodstva glede naknadne odobritve prispevkov mestne občine za sprejem jugoslovanskih profesorjev in učiteljev. 8. o dopisu mestnega gospodarskega urada glede pogodbe z električno zadrugo v Spodnji Šiški v zvezi z električne cestne razsvetljave. 9. o dopisu mestnega gospodarskega urada glede prevzema Šolske ulice v Spodnji Šiški v last in oskrbo mestne občine. 10. o dopisu županovnem glede določitve odškodnine članom občinskega sodišča za poljubne dragične. 11. o prošnji Gasilnega društva v Spodnji Šiški za odpis veselice. 12. o ponudbi Skuškovih dedičev za nakup hše št. 21 ob Erjavčevi cesti. 13. o ponudbah za nakup mestnih stavbnih parcel ob Aleksandrovi cesti. 14. o ponudbah za nakup mestne stavbne parcele ob Poti v Rožno dolino. 15. o prošnji prevznika Turka za zvišanje odškodnine za mestno vožnje ter za vožnje za mestno pilarno. V. Šolskega odseka poročila: 1. o dopisu kuratorja mestnega deklisnega liceja glede določitve šolnine na liceju ter na licejski ljudski šoli. 2. o izvolitvi odbora za nadzorovanje in upravo interneta Mladice. VI. Policijsko-zdravstvenega odseka poročila: 1. o dopisu mestnega stavbnega urada glede prepovedi vožnje z težkimi avtomobili po raznih ulicah. 2. o prošnji Jakoba Vosporniga za prenos kavarniške koncesije v hišo Stari trg št. 34. VII. Obrtnega odseka poročila o prošnji deželne zadruge dimnikarjev za razdelitev Ljubljane v 10 dimnikarskih okrajev. VIII. Samostalni predlogi: 1. obč. svet. Bažilja glede izvršitve kanalizacije v Spodnji Šiški. 2. obč. sv. Dežmana glede nabave rešilnih čolnov v Grubar. kanalu. 3. obč. svet. Preliha: a) glede pomnožitve električne razsvetljave po mestnih cestah. b) glede popoldanskega uradovanja pri poštnih podružnicah. c) glede zgradbe novega uradnega poslojpa za mestni magistrat. d) glede predpisa vodarine, gostiščine in kanalske pristojbine za nove zgradbe. 4. obč. svet. Jegliča: a) glede uvedbe posebnega davka igralcem v javnih lokalih. b) glede naprave in poprave raznih cest in ulic. 5. obč. svet. Praprotnika glede znižanja železniške vožnje za osebe, ki dovažajo v mesto živila. 6. obč. svet. Rupnikar: a) glede raznih sredstev za odpravo stanovanjske bede. b) glede prevzema cestne električne železnice v mestno upravo ter glede vpoštevanja uslužbenec te železnice v načrto nove službene pragmatike. II. Odborenje zapisnika zadnje seje. III. Personalno-pravnega odseka poročila o prošnji raznih personalnih zadev mestnih uslužbenecov. IV. Finančnega odseka poročila: 1. o dopisu gospodarskega urada glede zvišanja najemščine za hotel Tivoli. 2. o določitvi funkcije doklade županove (§ 23 obč. reda). 3. o 4 prošnjah za odpis takse za sprejem v občinski zvezo. 4. o prošnji nekakega sluga za prevzem hiralnih stroškov za soprogo v breme mestne občine. V. Obrtnega odseka poročila o raznih prošnjah za razne obrtne koncesije.

— Društvo stanovanjskih nalemlnikov za Slovenijo s sedežem v Ljubljani opozarja, da se vrši prihodnja javna odobrova seja v sredo, dne 7. decembra t. l. ob 20. uri v mali dvorani Mestnega doma. Društvena pisarna daje članom dnevno od 18. do 20. ure informacije Sv. Petra cesta št. 12, pritičilo, desno.

— Za načelnika Ljubljanskega gasilnega in reševalnega društva je bil soglasno izvoljen mag. uradnik g. Janko Hojan, ki je tudi poslojodja Jugoslovanske gasilske zveze in Ljubljanske gasilske župe.

— Pevski zbor Glasbene Matice v Ljubljani. Pevska vaja za sopran in tenor se vrši v torek, dne 6. t. m. ob 6. uri za ženski, ob 8. uri za moški zbor. V sredo, dne 7. t. m. se vrši pevska vaja za alt ob 6. uri zvečer. Vsled koncerta J. Betetta pevska vaja za bas v sredo zvečer odpade in se vrši v petek, dne 9. t. m. ob 8. uri zvečer. Točno! Odbor.

— Jubilej. Dne 1. decembra 1921 je minulo trideset let, odkar je prevzel sedanji ravnatelj jugoslovanskega konservatorija g. Matej Hubad vodstvo pevskega zbora Glasbene Matice ter ga vodil skozi dolgo dobo tridesetih let iz skromnih početkov od zmage do zmage in do pravih triumfov slovenske glasbene umetnosti. Da je tako hitro napredovala »Glasbena Matica« kot glasbena šola in da smo Slovenci dobili po prevratu svojo visoko glasbeno šolo — konservatorij. In slučajno je mogel g. Hubad baš ob tridesetletnici svojega plodonosnega umetniškega delovanja na novinarskem koncertu zreti na velike uspehe na pevskem polju, ko so nastopili naši najboljši pevski zbori pod vodstvom njegovih učencev. K tridesetletnici mu torej iskreno čestitamo!

— Najmodernejša in največja naprava za odstranjevanje trdosti vode v Ljubljani. V kurilnici južne železnice Ljubljane se gradi sedaj naprava za odstranjevanje trdosti vode, katere bode po svoji velikosti in zmoglosti prva v Jugoslaviji in se bode smela šteti med največje naprave na kontinentu. Naprava je čez 20 m visoka ter je v svrhu nepretrganega obratovanja opremljena z 2 čistilnima kotloma, v katerih se pretvarja surova voda za uporabo pri kotlih, kemičnim potom v mehko. Ta voda se bode porabljala za črpanje strojnih kotlov pri malih vzdrževalnih stroških. Opomniti je treba, da je voda v okrogu Ljubljane izvanredno trda, torej za črpanje strojnih kotlov zelo slaba ter se bode naprava dokaj hitro izplačala, posebno, ker nudi večjo varnost vlakovni službi. Južna železnica je s to napravo napravila korak k najnovejšemu ekonomičnemu povzdigu na polju obratovanja železnice. Naprava je dobavljena iz Čehoslovaške države ter bode začela obratovati že spomlad.

— Umrla je ga. Marija Bletwelsova Trsteniška roj. Kosova, soproga pok. dr. Karla Bletwelsa-Trsteniškega, primarija in večletnega ljubljanskega podžupana. Pokojnica, ki je dosegla 82 let, je bila ves čas odločno narodnega mišljenja, zavedna in požrtvovalna Slovenka, se je zanimala za narodno in politično življenje in zavzela po svojih javnih zaslugah eno prvih mest naših vrlih in požrtvovalnih žen, ki stopajo izven družinskega kroga in se ne strašijo boja v javnosti. — Pogreb pokojnice se vrši danes ob pol. 16. uri izpred Škofije št. 15 na pokopališču k sv. Križu. Blagi pokojnici časten spomin.

— Tečaj poljskega jezika. Radi nepričakovanih ovir se vrši prva ura poljskega tečaja mesto v sredo — v soboto, dne 11. dec. ob 18. uri v 1. b razredu drž. realne gimnazije na Poljanski cesti. Od prihodnje tedna pa se bo vršil pouk redno ob četrtkih ob isti uri.

— Umetniški reklamni plakat za velesejem — pred sodiščem. V soboto se je vršila pred ljubljanskim civ. sodiščem zanimiva obravnava proti družbi »Vulkan«, katero je tožil umetnik g. France Kralj. Omenjena trdka je naročila pri Francu Kralju umetniški reklamni plakat za velesejem ljubljanski. Kralj je izvršil lep umetniški plakat in je zahteval za delo 3000 kron. Trdka je plakat zavrnila, češ, da ga ne more vporabiti, ker je besedilo na plakatu težko čitljivo, in je odklonila seveda tudi plačilo zahtevanih 3000 kron. Kot izvedenec je bil zaslišan pred sodiščem akad. slikar g. Ivan Vavpotič, ki je izpovedal v bistvu sledeče. Plakat je izdelan umetniški, je učinkovit ter se da porabiti takoj za tisk. Besedilo v kurentni pisavi je za navadnega človeka malo težko čitljivo, za inteligenta pa je čitljivo. Plakat je uporabljen, cena 3000 kron je primerna. Tudi češka zveza umetnikov je določila kot minimalni honorar za plakat 1000 čsl. kron. Sodišče je odklonilo vse nadaljne predloge in ugodilo zahtevi tožnika Franca Kralja. Trdka »Vulkan« mu mora plačati 3000 kron za plakat in povrniti na 238 kron odmerjene pravdne stroške.

— Dva pretepa med civilisti in vojnaki. Predsnočnem se je spri zas. uslužbenec Slavko Rebec z natakarcem v restavraciji »Zlatorog« v Gosposki ulici zaradi nekakega zasebnega računa. Taki prepripi so se med njima že opetovano ponovili in za nje se je zainteresiral kot zasebni udeleženec in favoriziral zaščitnik natakarcu tudi neki kapetan. Slučajno ali namenoma se je mudila že celo isto popoldne v omenjeni restavraciji tudi vesela družba navadnih vojakov. Ko je prepir vzplamtel, sta se pojavili dve stranki. Posledica je bila, da se je po gostilniškem prepiru vnela na cesti pravcata bika. — Vojaki številno slabši so izzvali »šturm« in so potegnili sablje, bajonete in samokrese. Vojakov je bilo osem. K sreči je prišla pravčasno na boljše precej številna četa policije, ki se je brez obzira na stranke postavila med bojevnike in jih zavračala na obe strani s potegnjenimi sabljami. Končno se je ohladila od vina in ljubizni preproča krh in bojevniki so se razšli. Izmed glavnih povzročiteljev Rebeca, kapetana in natakarcia, pa so odpeljali težko oklanega Slavko Rebeca v bolnico. Dobil je več vsvkov in vbadiljev s sabljo odn. z bajoneti, vendar pa bo možakar, kakor nam poročajo iz bolnice, okreval, ker rano niso globoke. — Poleg tega bo imel ta izgred, ki bi bil lahko postal za marsikoga usoden, kljub navidez lahki rešitvi, še morda težke posledice. — Drugi podobni, vendar ne tako veliki, izgred se je pripetil pred Stefanovo kletjo nasproti »Unioni«. Tudi tam so se spri civilisti in vojnaki in končali svoj prepri s pretepom na cesti. Tepena sta bila od vojakov dva domačina, ki so jih spravili v domačo oskrbo.

Maribor.

60 letni rojstni dan je obhajal dne 1. t. m. profesor g. dr. Anton Medved.

Tukajšnji policiji se je posrečilo izslediti številno tatinsko drhal, ki je delovala ne le v Mariboru, temveč tudi v Celju in v Ljubljani. Ker se niso vsi tiči pod ključem, imen in mogoče objaviti. Pričakuje se, da bo že v kratkem vsa družba za varnim zidovjem.

V soboto popoldne se je v frančiškanski cerkvi poročil bivši urednik »Marburger Zeitung«, dr. Franc Brandstätter, sedaj odvetniški koncipient pri odvjetniku dr. Oroslu z gđ. Fani Pirkmajerjevo.

Zahtevajte JUGOSLAVIJO

60 letni rojstni dan je obhajal dne 1. t. m. profesor g. dr. Anton Medved.

Tukajšnji policiji se je posrečilo izslediti številno tatinsko drhal, ki je delovala ne le v Mariboru, temveč tudi v Celju in v Ljubljani. Ker se niso vsi tiči pod ključem, imen in mogoče objaviti. Pričakuje se, da bo že v kratkem vsa družba za varnim zidovjem.

V soboto popoldne se je v frančiškanski cerkvi poročil bivši urednik »Marburger Zeitung«, dr. Franc Brandstätter, sedaj odvetniški koncipient pri odvjetniku dr. Oroslu z gđ. Fani Pirkmajerjevo.

60 letni rojstni dan je obhajal dne 1. t. m. profesor g. dr. Anton Medved.

Tukajšnji policiji se je posrečilo izslediti številno tatinsko drhal, ki je delovala ne le v Mariboru, temveč tudi v Celju in v Ljubljani. Ker se niso vsi tiči pod ključem, imen in mogoče objaviti. Pričakuje se, da bo že v kratkem vsa družba za varnim zidovjem.

Celle.

Miklavžev večer. V nedeljo 4. decembra zvečer je priredila celjska »Citalnica« v veliki dvorani Narodnega doma dobro uspeš Miklavžev večer. Nastopil je Miklavž s svojim spremstvom. Pohvalil in nagradil je »dobre«, »peklenščeku« pa izročil »sludobne«. Po končanem nastopu se je razvila prosta zabava z godbo in plesom. — Popoldne se je v istih prostorih vršilo Miklavževanje za mladino.

Shod JSDS se je vršil v nedeljo dop. v hotelu »Unione« v Celju. Bil je dobro obiskan. Poročal je na shodu poslanec Kopač.

Obletnica Rapala. Opozarjamo še na predavanja, ki se vršijo danes 6. in jutri 7. dec. v kinu Gaberje. Predaval bo o zasedenem ozemlju dr. Ivan Lah iz Ljubljane. Predavanje bo s skopičnimi slikami. — Vstopnine ni nobene. Pač pa je preskrbljeno, da se nečlani lahko tam vpišejo v podružnico Jugoslovanske Matice.

Elektrika. Tekom minulega tedna že se je začela puntati celjska elektrika. Tudi sedaj še ista ni v redu. Prebivalci Savodne so na primer še vedno brez luči in pravijo, da je najbrž še kakih 14 dni ne bo, ker je baje pokvarjen neki kabel. Smo mnenja, da bi bilo mogoče razne take defekte hitreje odstraniti, da bi se takli neprijetni slučaj ne ponavljali vsak čas.

Gremil trgovcev v Celju je odredil, da imajo člani svoje trgovine v nedeljo pred Miklavževim 4. t. m. in v nedeljo pred Božičem 18. t. m. dopoldne lahko odprte. Vsled tega so bile nekatere trgovine v nedeljo dopoldne do 11. ure odprte. Odprte bodo tudi v nedeljo pred Božičem.

Celjski mesarji hočejo baje tudi pričeti s štrajkom iz vzroka, ker jim je občinsko sodišče za pobiranje draginje maksimiralo cene mesu. Naši mesarji pač niso nikdar zadovoljni. Če smejo prodajati po lastni volji, jim ni prav, če se jim cene maksimirajo, pa tudi kričijo in tožijo še bolj, kakšni reveži da so. Nikdar se jim ne more ustreči.

Cele črede lepih pitanih volov goni celjski mesar R. v mestno klavnico. Pa ne mislite, da tako prvovrstno meso živiamo morda mi Celjani, za nas so dobre stare mršave buše. Tako prvovrstno meso pa se na kolodvoru naloži v vagona in se odpelje k našim »zaveznikom« v Italijo.

Masi se v Celju prodaja še vedno po 96 K, dočim je v Ljubljani maksimirana okrog 85 kron. Iz kakšnega vzroka plačujemo Celjani mast toliko dražje, nam je neumljivo. — Slanina stane 76 kron kilogram.

Ptuj.

»Ptujski list« ne more drugače, da se ne obregne ob vsaki priliki na Primorje, ki so po preobratu prišli ali kakor on piše, »prijazni« sem, »kjer hočejo sedaj kazati svoje radikalno junaštvo«. O narodnosti »prijazencev«, kakor jih to ptujsko demokratsko glasilo rado imenuje, ni dvoma, ker če bi se znali ti tako hinavsko potuhiniti in prilagoditi razmeram, kakor marsikateri ptujski veljak, ki mu je še sedaj ljubše, če govori »nobel« nemščino, kakor slovenščino, bi jim ne bilo treba bežati pred preganjanjem Italijanov, temveč bi bili tam dol dobili mnogo boljše mesta, kakor jih imajo tukaj. — Ne bilo bi jim treba trpeti toliko preganjanja, gmotne škode, povrh vsega še preziranja ptujskih Slovencev, ki niso nič drugega, kakor slovensko govoreči Nemci. — Če bi jutri prišli pod Avstrijo, bi bili navno tako glasno govedajoči nemčurji, kakor trdijo, da so danes »navdušeni« Slovenci. Da je to res, naj si pokličejo različni uredniki okoli »Ptujškega lista« v spomin, kako je šel tist enega le-teh, h kateremu danes z veseljem zahajajo mnogi odlični ptujski Slovenci, v družbi Ornika aperlir bivšega cesarja Karla, naj ne bo preveč usmiljen s Slovenci in naj postopa s temi »Landesverrättern« am schärfsten. — Drugi niso nič boljši. Se danes govori predstojnik urada z nemškimi zastopniki v uradu nemško. — Zastopnik zna slovenski, ker drugače ne bi mogel izvrševati tukaj svojega poklica kot odvetnik ali notar. — Se danes se čutiljo nekateri slovenski advokati nekam počasně, če pride k njim kak Nemec, da ga zastopa, tudi v zadevah največjih narodnostnih deliktih. Gosp. dr. Salamon, načelnik Sokola, kako in kje je končala tista zadeva, ki vam jo je poveril neki pristajal NSS z nalogo, da vložite ovadbo proti trgovcu Zvezecem, ker je javno na ulici kričal: »Smo obešali Slovence in jih še bodemo!« Se je o narodnosti dr. Pirkmajerja pokrajinska vlada informirala pri teh osebah? Ali morda pri šolskem nadzorniku in vsaku Pirkmajerjevem Fleretu, ki je pisal »Avstrijsko slavo«? Če se je informirala pri tako »uglednih« osebah, potem ni čuda, da so vsi izjavili, da je on odločen narodnjak. — O njegovi narodnosti pa so sami pristni ptujski Nemci, ki ga tudi že dolgo poznajo in v katerih družbi se je prelo s ponosom sukal, kjer se je govorilo in pego samo nemške nacionalne pesni, da se čudijo, da je postal ta gospod naenkrat Slovenec. — Bi mogel zaveden Slovenec vztrajati v taki družbi? Ne! Gosp. dr. Pirkmajer se bode gotovo še spominjal, kdo je bil tisti uradnik na glavarstvu, ki je rekel v uradu: »Mir ist es lieber, wenn sie deutsch sprechen.« Spominjal se bode tudi, kdo je bil tisti, ki je z balkona okr. glavarstva ob preobratu pozival vojaštvo 17. pešpolka, ko je hotelo odstraniti raz poslopje avstrijski grb »naj tega ne delajo, ker se še ne ve, kako zna priti.« Torej ta gospod je še po preobratu, ko je že vsak otrok vedel, da je Avstrija pokopana, upal na vstajenje iste. Tudi bi znal povedati, kdo je pismeno izrazil zadovoljstvo, da se je tuk. Nemcu Weissensteinu odvzeta gostilniška koncesija zopet podellila. Tistemu Weissensteinu, čigar sin v Gradcu javno na shodih govori proti naši državi. Če se več ne spominja, naj se obrne na g. poslanca Kisovarja, ki je kazal to pismo s podpisom dr. Pirkmajerja. — In kdo zagovarja te ljudi? Državotvorna JDS stranka z vsem svojim vladnim aparatom, ki ga ima na razpolago. — O Pirkmajerjevi preiskavi in njegovih 110 zaupnic od strani podložnih občin pa bode šele toliko omenjeno, da pride cela stvar šele pred sodišče. — O zaupnicah, ki jih imajo par na razpolago v Izvirniku, se lahko vsak sam prepriča, kako je iste od županov pod uradnim pritiskom izsilili. JDSarjil na krmlju si ne zna drugače pomagati kakor da izsiljujejo v imenu urada pod pretezo, da trpi ugled urada itd. od svojih podrejenih, da marsikaj napravijo proti svoji volji in prepričanju. — To je pri njih pravilno, to je demokratsko. To ni teror! O teh zaupnicah, kakor tudi o izkupičku špihrit, ki znaša nad pol milijona kron, prihodnji nekaž več. — Do tedaj gosp. urednik pri »Ptujskem listu« s svojo uardo pa

»Ptujski list« ne more drugače, da se ne obregne ob vsaki priliki na Primorje, ki so po preobratu prišli ali kakor on piše, »prijazni« sem, »kjer hočejo sedaj kazati svoje radikalno junaštvo«. O narodnosti »prijazencev«, kakor jih to ptujsko demokratsko glasilo rado imenuje, ni dvoma, ker če bi se znali ti tako hinavsko potuhiniti in prilagoditi razmeram, kakor marsikateri ptujski veljak, ki mu je še sedaj ljubše, če govori »nobel« nemščino, kakor slovenščino, bi jim ne bilo treba bežati pred preganjanjem Italijanov, temveč bi bili tam dol dobili mnogo boljše mesta, kakor jih imajo tukaj. — Ne bilo bi jim treba trpeti toliko preganjanja, gmotne škode, povrh vsega še preziranja ptujskih Slovencev, ki niso nič drugega, kakor slovensko govoreči Nemci. — Če bi jutri prišli pod Avstrijo, bi bili navno tako glasno govedajoči nemčurji, kakor trdijo, da so danes »navdušeni« Slovenci. Da je to res, naj si pokličejo različni uredniki okoli »Ptujškega lista« v spomin, kako je šel tist enega le-teh, h kateremu danes z veseljem zahajajo mnogi odlični ptujski Slovenci, v družbi Ornika aperlir bivšega cesarja Karla, naj ne bo preveč usmiljen s Slovenci in naj postopa s temi »Landesverrättern« am schärfsten. — Drugi niso nič boljši. Se danes govori predstojnik urada z nemškimi zastopniki v uradu nemško. — Zastopnik zna slovenski, ker drugače ne bi mogel izvrševati tukaj svojega poklica kot odvetnik ali notar. — Se danes se čutiljo nekateri slovenski advokati nekam počasně, če pride k njim kak Nemec, da ga zastopa, tudi v zadevah največjih narodnostnih deliktih. Gosp. dr. Salamon, načelnik Sokola, kako in kje je končala tista zadeva, ki vam jo je poveril neki pristajal NSS z nalogo, da vložite ovadbo proti trgovcu Zvezecem, ker je javno na ulici kričal: »Smo obešali Slovence in jih še bodemo!« Se je o narodnosti dr. Pirkmajerja pokrajinska vlada informirala pri teh osebah? Ali morda pri šolskem nadzorniku in vsaku Pirkmajerjevem Fleretu, ki je pisal »Avstrijsko slavo«? Če se je informirala pri tako »uglednih« osebah, potem ni čuda, da so vsi izjavili, da je on odločen narodnjak. — O njegovi narodnosti pa so sami pristni ptujski Nemci, ki ga tudi že dolgo poznajo in v katerih družbi se je prelo s ponosom sukal, kjer se je govorilo in pego samo nemške nacionalne pesni, da se čudijo, da je postal ta gospod naenkrat Slovenec. — Bi mogel zaveden Slovenec vztrajati v taki družbi? Ne! Gosp. dr. Pirkmajer se bode gotovo še spominjal, kdo je bil tisti uradnik na glavarstvu, ki je rekel v uradu: »Mir ist es lieber, wenn sie deutsch sprechen.« Spominjal se bode tudi, kdo je bil tisti, ki je z balkona okr. glavarstva ob preobratu pozival vojaštvo 17. pešpolka, ko je hotelo odstraniti raz poslopje avstrijski grb »naj tega ne delajo, ker se še ne ve, kako zna priti.« Torej ta gospod je še po preobratu, ko je že vsak otrok vedel, da je Avstrija pokopana, upal na vstajenje iste. Tudi bi znal povedati, kdo je pismeno izrazil zadovoljstvo, da se je tuk. Nemcu Weissensteinu odvzeta gostilniška koncesija zopet podellila. Tistemu Weissensteinu, čigar sin v Gradcu javno na shodih govori proti naši državi. Če se več ne spominja, naj se obrne na g. poslanca Kisovarja, ki je kazal to pismo s podpisom dr. Pirkmajerja. — In kdo zagovarja te ljudi? Državotvorna JDS stranka z vsem svojim vladnim aparatom, ki ga ima na razpolago. — O Pirkmajerjevi preiskavi in njegovih 110 zaupnic od strani podložnih občin pa bode šele toliko omenjeno, da pride cela stvar šele pred sodišče. — O zaupnicah, ki jih imajo par na razpolago v Izvirniku, se lahko vsak sam prepriča, kako je iste od županov pod uradnim pritiskom izsilili. JDSarjil na krmlju si ne zna drugače pomagati kakor da izsiljujejo v imenu urada pod pretezo, da trpi ugled urada itd. od svojih podrejenih, da marsikaj napravijo proti svoji volji in prepričanju. —

Drobiž.

* Dvoje življenj za sveženj ljubav-nih pisem. Svicarske novine poročajo, da je v neki vasi blizu Neuchatea iz-bruhnil požar v neki koči, v kateri je stanoval delavec Fritz Müller s svojo 20 letno sestro Ružo. Brat in sestra sta pobegnila iz hiše, ko je plamen že objel pohištvo, toda tisti hip se de-klara spomni, da je ostal v hiši sveženj pisem, ki jih je prejela od svojega za-ročenca, s katerim se je imela v nekaj dneh poročiti. Deklica se je vrnila in kakor blazna skočila v hišo, da reši pisma. Ker pa se ni predolgo vruila, je skočil za njo brat, da jo reši iz og-nja. Toda tudi on se ni več vrnil. Ko je hiša pogorela do tal, so našli na po-gorišču vsa obžgana brata in sestro, ki sta za sveženj ljubavnih pisem da-rovala svoje mlado življenje.

* Petrograd nekdanj in v današnjih dneh. Pred dnevi je predaval A. Am-fiteatrov v Pragi o Petrogradu. Pri-merjal je nekdanji Petrograd, oni sim-bol ruske slave in velikosti s Petrogra-dom, z mestom razvalin, v katerih bi-vajo dandanes samo gladni psi pa miši.

Opisal je tudi izumiranje Petrograda, zasebno življenje ruske inteligence, de-lavca itd. Dokazoval je, da je čerezvij-čajka že davno svojemu stvaritelju zrastle čez glavo. Predavanje je napra-vilo na poslušalce globok, mučen vtisk.

* Ženski kongres v Atenah. V Ate-nah se je v mesecu septembru vršil prvi kongres grških žen, na katerega so šte-vilna društva iz cele Grške, iz novih pokrajin iz Carigrada in Egipta poslala svoje zastopnice. Na kongresu so se razpravljala razna ekonomska, pedago-ška in delavska vprašanja. Grške žene zahtevajo reformiranje šolstva, zaščito mater in otrok, odpravo smrtnih kazni in — seveda tudi popolno enakoprav-nost z moškimi.

Zelo prijetno

pri ribanju hrbta, rok, nog in celega telesa, kot kosmetikum za negovanje kože, zob in ust deluje lekarnarja Fellerja prijetno dišeči »Elsafuide«. Mnogo je močnejši in boljše kakor francosko žganje in že 25 let priljub-ljen. 3 dvojne steklenice ali 1 špe-cijalno steklenico skupaj z zamotom

in poštino za 48 kron, pošilja Eugen V. Feller, Stubice donja, Elsa trg 357, Hrovaško. 22.

Proda se:

HRASTOV LES CA 400 m³
cena 1200 K za m³. Odjemalci naj se ogla-se tekot te dni pri Ljudevit Vernik, Velika ne-delja. 2401.

ZIMSKI PLAŠČ

za srednje veliko damo se proda za 1000 K. Ogleda se pri Helmi, Emonska cesta 2.

KROMPIR

za krmilo se razprodaja tudi v malih količi-nah po 370 K na Vrtači št. 5. 2404.

DOBRO OHRANJEN KLAVIR

se proda. Ponudbe pod »Ob železnici« na upravo lista. 2394.

MALO POSESTVO

zelo ceno. Več v upravi lista. 2408.

NOT. REGISTRIRNA BLAGAJNA
dobro ohranjena se proda. Naslov v upravi lista. 2414.

DOBRO OHRANJENA HIŠNA OPRAVA

iz trdega lesa se po nizki ceni proda. Na-slov pove upravnistvo Jugoslavije.

Kupi se:

OKROGLI LES

od 25 cm debelosti, se kupi od postaje Celje; prevzame se vsak kvantum po naj-višji ceni. Prva jugoslovanska lesna indu-strija (Kari Tepy). 2285.

Službe:

KONTORISTINJA ZMOŽNA STE-NOGRAFIJE
jezikov in strojepljaja se išče. Naslov pove upravnistvo »Jugoslavije«. 2389.

OTROŠKA VRTNARICA

k 2-letnemu dečku se išče. Naslov pove upravnistvo »Jugoslavije«. 2390.

DVA UČENCA ZA KRTAČARSKO OBRT IN ENEGA POMOČNIKA
sprejme takoj Franjo Schiller, Karlovac, Svarca 1. Učenca imata vsa oskrbo v hiši.

POZOR GOSPODI!

4 mladi, veseli in zabavni poduradniki iščejo znanja z enako zabavnimi gospicami, pod »Ringaraja«, »Ciciban«, »Slavček«, »Poljub«, poštno ležečo, Brezno ob Dravi. 2403.

DOJILJA

zdrava, močna in čvrste narave, išče mesta. Cenjene ponudbe pod »Poštena« št. 2407. na upravo tega lista.

UMETNI VRTNAR

ki je v vseh vrtnarskih delih popolnoma iz-urjen in izvežban. Plača po dogovoru, pro-silo stanovanje, enako tudi kurjava in raz-svetljava; če je reflektant samec, tudi pro-sila hrana v hiši. Nastop službe s 1. febr. 1922. Neozhjeni imajo prednost. Ponudbe so poslati zaeno s spricvali in popisom do-seđanje službe na upravo lista pod vrtnar 2413.

VEČ KROJAŠKIH POMOČNIKOV
treznih in vestnih delavcev za delo v to-varni se sprejme takoj. Samostojni dobe proti garanciji delo na dom. Stalno delo zasigurano. Vpraša se Emonska cesta št. 8, v pisarni. 2395.

ZANESLJIV SKLADIŠČNIK
išče službo pri večjem lesnem podjetju. Cenjene ponudbe naj se pošiljajo pod naslo-vom »Skladiščnik«, poštno ležečo Kamnik št. 33, do 1. jan. 1922. 2412.

DOBRO IZVEŽBANEGA TRGOV-SKEGA POMOČNIKA
mešane stroke iščem za takoj. Anton Bri-tovšek, Slovenjgradec. 2411.

ŠOFER, MEHANIČER, AUTO-MONTER
sa dobrim svetločbam vješt v svim meha-ničkim radnjam preporuča se; nastopiti može odmah. Cenjene ponudbe na upr. lista pod br. 2410.

Za Miklavža kupujte knjige založbe „Jugoslavije“ oz. „Zvezne tiskarne“ na Marijinem trgu št. 8 nasproti frančiškanske cerkve.

„Šumadija“

Prva srbska zavarovalna in pozava-rovalna družba v Beogradu
Glavni zastop za Slovenijo
LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 24.

Sklepa vsakovrstna zavarovanja proti požarnim škodam, ter zavarovanja na človeško življenje, za slučaj smrti in doživlja, rentna zavarovanja, tudi za doto otrokom, po najmodernejših kombinacijah in najugodnejših pogojih. Spretni zastopniki sprejmejo se v vseh večjih krajih Slovenije.

Zavarujte se pri domačem zavodu!

SPRETNOSTENOGRAFIJA IN STROJEPIŠKA SE SPREJME

pri stavb: podj. Ing. Lavrenčič & Comp. Ljubljana, Rimska cesta 2. Zahteva se perfektno znanje slovenske in nemške stenografije ali vsaj ene. Ponudbe je pred-ložiti osebno.

4000 K nagrade

kdor preskrbi ali odda, stranki brez otrok, stanovanje najmanj s 3 sobami in kuhinjo, če le mo-góče v sredini mesta bodisi v novi ali stari hiši za takoj ali za marec. Ponudbe v zaprtih ku-vertah na upravo »Jugoslavije« pod šte. 4000.

Trsje

za stropne in stene izdelujem z naj-modernejšimi stroji. Strešno lepenco leani kement vse to dobavlja najceneje. Tel 513 Jos. R. Puh, Tel 518. Ljubljana, Gradaška ul. 22.

STAVBENI RISAR

zmožen risanja in kopiranja na-črtov z nekaj prakse se sprejme za stalno pri Ing. Lavrenčič & Co. Ljubljana, Rimska cesta št. 2.

Potrebščine za maskiranje

šminke, puder, vazelino, nosni krep, mastiks; lasulje, brade ter krep za brade, priporoča STRMOLI — LJUBLJANA Pod Trančo 1.

Električne motorje

inštalacijski material, žarnice, števec, žice, proizvod A. E. G. dobavlja

elektrotehnična tvrdka

Karol Florjančič
CELJE, Cankarjeva c. 2.
po zmernih cenah.

PLATINA, ZLATO, SREBRO

kupuje
tvrdka I. AUGUSTIN, Ljubljana, Dunajska cesta št. 36.

Franjo Faganel, Celje

Gospodarske ulice 26.

USNJE

vse in vrel po najnižji dnevni ceni. Prepričajte se!

Sveže baterije in karbidne svetilke

Ign. Vok,

Ljubljana, Sodna ulica št. 7.

Mnogo časa in denarja si pri-hranite ako takoj naročite

„Expres“ kotno računarico.

„Ekspress“ je zakonito zavarovana je najmodernejša in najboljša račun-ska tabela za množenje in deljenje.

„Ekspress“ je zakonito zavarovana tabela ter stane s poštino vred vzorec A 5 din., vzorec B 7 din.

Naroča se pri

ZVEZNI TISKARNI
V LJUBLJANI.

POSESTVO

obstoječe iz letos popravljene hiše, 9000 m² zemlje blizu Kočevja se proda. Ponudbe pod »Posestvo« na An. zavod Drago Bešelj & drug Ljubljana, Dunajska ulica št. 5.

Zastonj

težko dobiti kaj, vendar ako kupiš v novi specialni trgovini bluz in domačih oblek M. Beliharja, Sv. Jakoba nabrežje št. 29, si prihraniš denar.

Bluze barhenta od 160 K dalje
volnene „200“ „
Domače obleke „340“ „

Predno kupiš drugod, oglej si izblro!

Korespondent (-inja)

dober stenograf, verziran na pisalnem stroju, zmožen slovensčine in nemščine eventuelno tudi srbohrvaščine, se sprejme pri večjem industrijskem podjetju v Mariboru s 1. ali 15. prosincem. Svoje-ročno spisane in s potrebnimi prilogi opremljene prošnje z navedbo plače na anončno pisarno Rudolf Gaiser, Maribor.

Radi razširjanja obratov na prodaj

ležeča stacionarna Umratz lokomobila

45 konjskih sil, jako dobro ohranjena, do 15. decembra 1921 še v obratu v tovarni „DRAVA“ d. d. v Mariboru.

Nadalje na prodaj

1 parni stroj PH

demontiran s pripadajočim parnim kotlom.

Ponudbe na naslov:

„DRAVA“ lesna industrijska delniška družba Maribor.

Prof. S. Santel

Božične razglednice

so ravno kar izšle, ter se dobijo po vseh trgovinah z papirjem, knjigarnah in trafikah. Božične razglednice so umetno izdelane v raznih barvah in tiskane na finem Chromo papirju.

Serijska 6 razglednic 250 din.

Naroča se direktno pri

ZVEZNI TISKARNI in KNJIGARNI
v Ljubljani, Wolfova ulica št. 1.

Jugoslovanska hranilnica in posojilnica v Celju.

Gospodarska ulica — Hotel Balkan.

Sprejema in obrestuje hranilne vloge po 4 1/2 %
od dneva vloge do dneva vzdiga.

Večje zneske in stalne vloge proti odpovednim rokom po dogovoru.

Daje posojila v vseh oblikah.

Eskomptuje različna povzeta pod najugodnejšimi pogoji.

Poštnohranilniške položnice so vsakomur na razpolago.

Uradije vsak dan dopoldne.

Za leto
1922

Žepna koledarja

Za leto
1922

v dveh lično izdelanih oblikah 12×7 in 6×4 cm se dobijo po vseh knjigarnah in trgovinah z papirjem. Koledarja sta lično vezana in tiskana na dobro limanem papirju.

Naroča se direktno pri

Zvezni knjigarni in tiskarni
v Ljubljani, Wolfova ulica št. 1.

MANUFAKTURNI ODDELEK

(na dvorišču)

Oglejte si veliko zalogo raznovrstnega manufakturnega blaga; veliko izbiro čevljev in vsakovrstnega usnja na debelo in drobno.

Gospodarske Zveze :-:

Ljubljana, Dunajska cesta 29.